

Memo Natuurbeschermingswet

Project:	P1903 Regte Heide/ Rovertse Heide LIFE18 NATBE000576
Datum:	26-8-2022
Auteur:	5.1.2.e

Situering

Het gebied 'Regte Heide en Riels Laag', in de gemeente Goirle ten zuidoosten van Riel, met een oppervlakte van ca. 540 hectare is, op grond van artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998, op 7 mei 2013 door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken aangewezen als Natura 2000 gebied. Het gebied is vrijwel geheel eigendom van Brabants Landschap.

De Regte Heide is een relatief hoog gelegen Brabants hei dekzandgebied dat aansluit op het beekdal van de Leij, met daarin het Riels Laag, een mozaïek van akkers, graslanden, moerasvegetatie, wilgenstruweel en vochtig loofbos. De complete gradiënt van droge heide tot aan de beek is binnen het Natura 2000-gebied goed bewaard gebleven. Dit betekent dat het volledige spectrum van standplaatsen van droog naar nat en van voedselarm naar mineraalrijk aanwezig is, waaronder een smalle rand heischraal grasland (H6230).

Het dekzandlandschap waarvan de Regte Heide en de dalen van Oude en Poppelsche Leij deel uitmaken, is ontstaan aan het eind van de laatste ijstijd.

Aanleiding en doel ontwikkelingen

LIFE is een Europees subsidieprogramma dat onder andere gericht is op het behoud en herstel van natuurgebieden die onderdeel zijn van het Europees netwerk Natura 2000. Voor het project Nardus & Limosa heeft Brabants Landschap middelen gekregen voor de uitvoering van maatregelen in natura 2000 gebied Regte Heide & Riels Laag. Ook de provincie Noord-Brabant draagt financieel bij aan de herstelactiviteiten van de genoemde natuurgebieden van Brabants Landschap. De maatregel maaiveldverlaging Riels Laag is hiervan onderdeel. Met de maaiveldverlaging wordt de ontwikkeling van het prioritaire habitattype heischraal grasland (H6230*) beoogd.

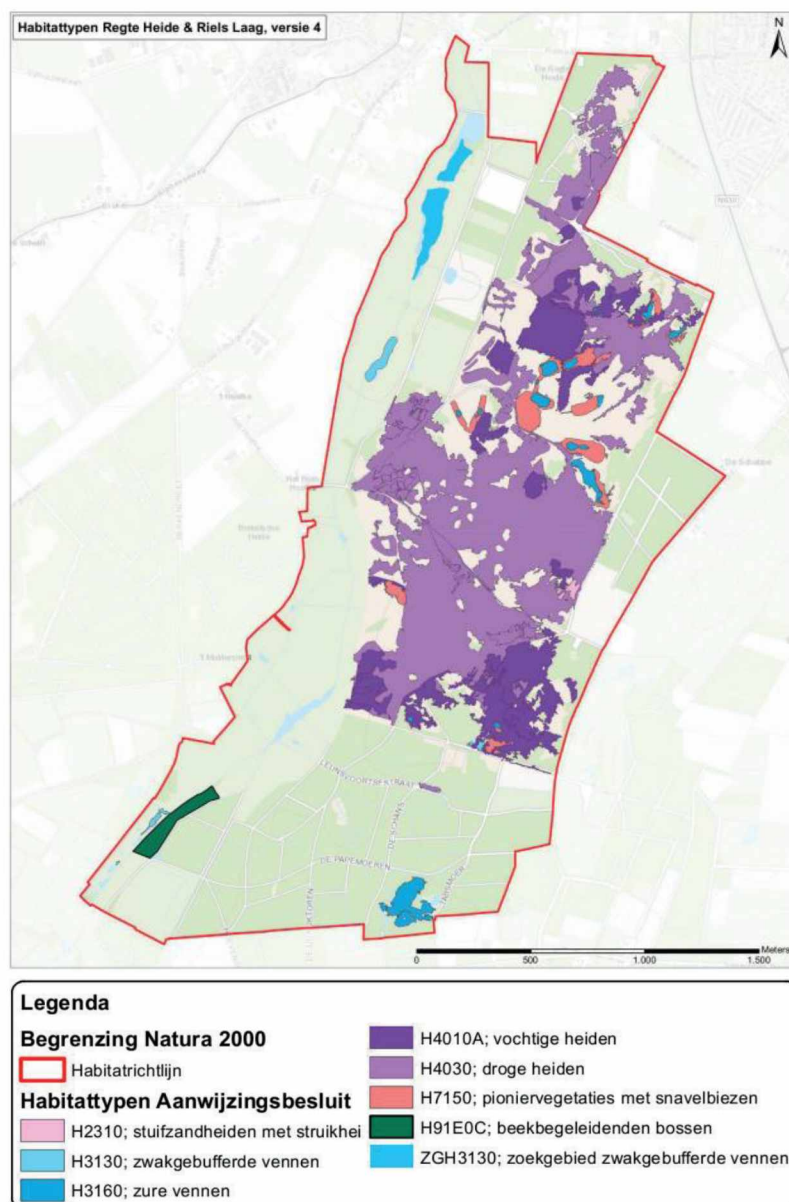
Heischraal graslanden is een prioritair habitattype. Dit komt omdat ze dreigen te verdwijnen door bijvoorbeeld verzuring, vermesting, verdroging en verbossing. Momenteel is dit een van de meest bedreigde habitattypes in Nederland en ook op Europese schaal is de oppervlakte sterk gereduceerd.

De Europese Unie draagt dan ook een bijzondere verantwoordelijkheid omdat een belangrijk deel binnen verspreidingsgebied van Europa ligt. Voor behoud en herstel van dit habitattypen worden spoedmaatregelen gevraagd.

Natura 2000 en Habitattypen

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen beschermde soorten en habitattypen zijn doelstellingen geformuleerd. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken.

Figuur 1 is een uitsnede van het natuurbeheerplan 134 Regte Heide & Riels Laag en geeft inzicht in de aangewezen habitattypen binnen het Natura 2000 gebied. Binnen het natura 2000 gebied zijn geen beschermde doelsoorten aangewezen.

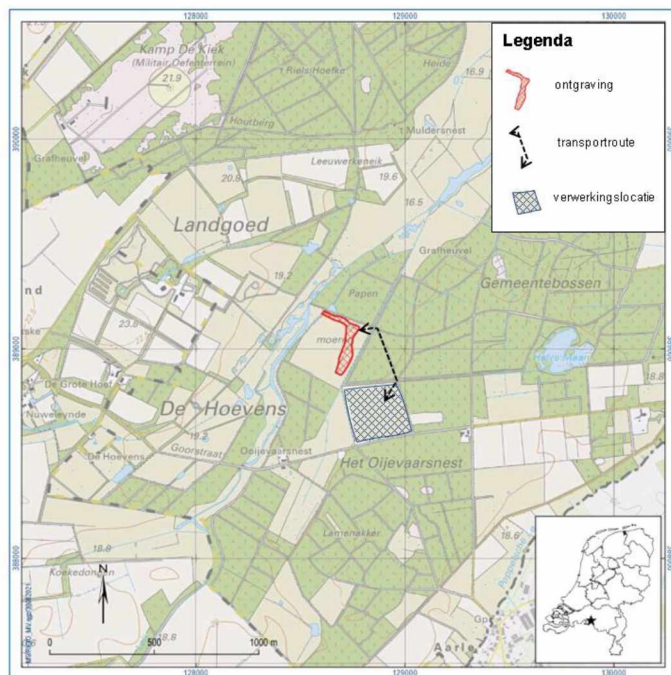


Figuur 1: habitattypen Regte Heide & Riels Laag, Provincie Noord - Brabant 2016



Doel van de maatregel

De focus de maatregel in Riels Laag ligt op herstel van heischraal graslanden. Dit zijn soortenrijke grazige vegetaties op voedselarme bodems die gedomineerd worden door grasachtigen. Op de voedselarme bodems is de biomassa-productie gering en komen gespecialiseerde soorten voor. Enkele typische plantensoorten zijn borstelgras, tandjesgras, tormentil, welriekende nachtorchis en liggend walstro. Heischraal graslanden zijn aantrekkelijk voor onder andere vlinders (bont dikkopje, hooibeestje), sprinkhanen (snortikker, knopsprietje) en reptielen (hazelworm, levendbarende hagedis) en zijn de oorspronkelijke habitat van allerlei weidevogels (grutto, wulp, Kievit).



Figuur 2: Maatregel Riels Laag

Situatie Riels Laag

De bodem ter hoogte van de maatregellocatie is door eutrofiëring te voedselrijk. Tijdens het veldbezoek op 3 mei zijn voornamelijk algemene soorten waargenomen. Voor planten betreft dit bijvoorbeeld witbol, brandnetel en pitrus. Waargenomen diersoorten zijn bruine kikker, langpootmug en wolfspin.



Figuur 3: situatie Riels Laag



Activiteiten

De activiteiten die plaatsvinden om het planvoornemen te realiseren zijn:

Nr.	Maatregel	Materieel
1.	Frezen van ontgravingslocatie	Tractor met freesmachine
2.	Ontgraven van laagte	Graafmachine
3.	Transporteren van grond	Tractor met kipper
4.	Verwerken van grond op perceel	Graafmachine

Effecten

De uitvoering van het project Nardus & Limosa heeft een positief effect op het natura 2000 gebied. Ook de maatregel in het Riels Laag. De maaiveldverlaging zorgt voor een goede abiotische situatie voor heischraal grasland. Hiermee wordt invulling aan de opgave van natura-2000. Namelijk het herstel, behoud en ontwikkeling van een prioritair habitattypen.

Storingsfactoren

In deze paragraaf is de effectenbeoordeling beschreven aan de hand van de effectenindicator N-2000 gebieden. De effectenindicator is te raadplegen via www.bij12.nl. De maatregel kan gecategoriseerd worden onder de handeling zandwinning. De relevante storingsfactoren voor de natura 2000 gebied Regte Heide & Riels Laag ten gevolge van zandwinning zijn in onderstaand figuur weergegeven.

Storingsfactor	1	2	7	8	9	12	13	14	15	16	17
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zure vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■	zeer gevoelig
■	gevoelig
■	niet gevoelig
■	n.v.t.
...	onbekend

Figuur 4: Regte Heide & Riels laag relevante verstoringsfactoren, bij12 2022

1 Oppervlakteverlies:

Voor de Regte Heide & Riels Laag zijn geen diersoorten aangewezen, enkel habitattypen. De aangewezen habitattypen liggen niet in het projectgebied waar de maatregel wordt uitgevoerd. Hierdoor is er geen sprake van oppervlakteverlies.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van oppervlakteverlies op de instandhoudingsdoelen.

2 Versnippering:



Aangewezen beschermde habitattypen liggen niet in het projectgebied waar de maatregel wordt uitgevoerd. Er zijn geen aanwijzingen dat de typische soorten, horend bij de habitattypen, achteruitgaan als gevolg van de maaiveldverlaging. Het projectgebied wordt juist geschikter gemaakt voor referentiesoorten van de aangewezen habitattypen in het Natura 2000 gebied. Bijvoorbeeld voor heidekartelblad, liggende vleugeltjesbloem, wulp en grutto. Het projectgebied blijft bovendien passeerbaar voor overige (algemenere) soorten. Er worden namelijk geen barrières opgericht.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van versnippering op de instandhoudingsdoelen.



7 Verontreiniging:

De Leij is in zekere mate gevoed met landbouwwater dat uitloging van bestrijdingsmiddelen en meststoffen kan bevatten. De te realiseren laagte komt daarom ook niet in verbinding te staan met de Leij. Mogelijk verhoogde stikstofemissie in de uitvoeringsfase is toegelicht onder het kopje mechanische effecten. Overige verontreinigingen zijn niet voorzien.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van verontreiniging op de instandhoudingsdoelen.

8 Verdroging:

Met de maatregel wordt lokale vernatting van de laagte beoogd. Neerslag kan in de laagte inunderen waardoor lokaal het grondwater aangevuld wordt.

Het nabijgelegen habitatype beekbegeleidend bos is gevoelig voor verdroging. Op de hoogtekaart is te zien dat het beekbegeleidend bos lager ligt dan de projectlocatie. Ook wordt het beekbegeleidend bos en de projectlocatie van elkaar gescheiden door een hoger gelegen pad. Hierdoor zal de laagte geen oppervlakkig afstromend water van het beekdal afvangen. Er is daarom geen negatief effect op het beekbegeleidend bos.

Op het landbouwperceel waar de grond wordt verwerkt kan in zekere zin verdroging optreden. Dit perceel ligt echter buiten het natura 2000 gebied en buiten de invloedssferen van de aangewezen habitattypen.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van verdroging op de instandhoudingsdoelen.

9 Vernatting:

Het habitatype droge heide is gevoelig voor vernatting. De droge heide ligt echter buiten de invloedssferen van het projectgebied. Overige aangewezen habitattypen zijn in negatieve zin niet gevoelig voor vernatting.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van vernatting op de instandhoudingsdoelen.

16 Optische verstoring:

Broedvogels zijn gevoelig voor geluid en bewegingen (optische verstoringen) in het broedseizoen. Op de Regte Heide kunnen soorten zoals de wulp, nachtzwaluw, tapuit en klapekster voorkomen. Daarom worden de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van optische verstoringen op de instandhoudingsdoelen.

17 Verstoring door mechanische effecten

Tijdens de realisatiefase is er tijdelijk sprake van stikstofemissie van machines. Het gaat hier om een uitvoeringsperiode van 2-3 weken. In de gebruiksfase is geen verhoogde stikstofemissie. Blijvend negatief effect is uitgesloten. Bovendien geldt sinds 1 juli 2021 vrijstelling voor de aanleg van werken.

Tot slot wordt het transport over de bestaande paden uitgevoerd waardoor bodemverstoring ter hoogte van natuurwaarden wordt voorkomen.

Hiermee is er geen negatief effect in het kader van mechanische effecten op de instandhoudingsdoelen.